

Ф.Л.Д.
16

5 II

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 15. 176

WWW.BNLIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ГЛАС НАРОДА.

ЛИСТ ЗА НАРОДНЕ СТВАРИ, ПРИВРЕДУ, ПОУКУ И ЗАБАВУ.

ГОДИНА ЧЕТВРТА.

1874.

УРЕДНИЦИ

ВЛАДАН АРСЕНИЈЕВИЋ и ПАНТА ПОПОВИЋ.

У НОВОМ САДУ,
СРПСКА НАРОДНА ЗАДРУЖНА ШТАМПАРИЈА
1875.

Г Д Е Ј Е Ш Т О.

(Чланци, крај којих нема имена пишева нити каква друга знака, или су преведени, прерађени или изворни саставци уредника.)

I. НАРОДНЕ СТВАРИ.

Празновере и бајалице. Од М. Ј. Батуца. Стр. 3. 4. 11. 12. 20. 21. 27. 28.

Сан Краљевића Марка. Од Св. Савковића. Стр. 6.

Глас из народа, од Алек. Сандића. Стр. 13. 14.

Нашим свештеницима, од С. Савковића. Стр. 17. 18. 33. 34. 65. 66.

Заблуде и празноверице у нашим пословицама, од Ђорђа Мандровића пароха пештанског. Стр. 50. 51. 59. 60. 61. 67. 68. 69. 76. 77. 84. 91. 92. 107. 108. 109. 117. 118. 130. 131. 140. 141. 146. 147. 148. 155. 156. 171. 171. 179. 180. 188. 189. 165. 196. 197. 203. 204. 205. 209. 210. 211. 218. 219. 242. 243. 244. 245. 251. 252. 253. 254. 255. 259. 260. 284. 285. 291. 292. 301. 302. 303. 307. 308. 309. 323. 324. 334. 340. 341. 347. 348. 349.

Наш општински живот, од Бранка Николића, стр. 81. 82. 129. 130. 137. 138.

У очи Ђурђева дана, од С. Савковића, стр. 121.

Самртник и мртац, од М. Ј. Батуца, ст. 145. 146. 153. 154. 161. 162.

Глас из народа, од К ћа, страна 150. 151.

Муж и жена, од М. Ј. Батуца, стр. 217. 218. 226. 227. 228. 233. 234. 241. 242. 249. 250. 251. 257. 258. 259. 265. 266. 267. 275. 276. 277. 282. 283. 284. 299. 300. 301. 316. 316.

Партаје у нашим местима, стр. 281. 282.

О пропадању нашег народа, од А. Тапавице, стр. 285. 290. 291.

За што онада побожност у нас, страна 313. 314.

Какав утицај имају неке куће на општу ствар, 369. 370.

Светковина 25-годишњице Змај-Јована Јовановића, стр. 337. 338.

II. НАРОДНИ С.

Лужички Срби. Од Стевана Недељковића. Стр. 4. 5.

Слике из црногорског живота, од Гавре Пешића, Стр. 10. 11.

Бедујини, од С. Савковића, стр. 269. 270.

Црногорка барјактарка, стр. 279. 280.

III. ИСТОРИЈА.

Сеоба Србаља 1690. године, од Милана А. Јовановића. Ст. 2. 3. 66. 67. 116. 117.

Свети Сава, од С. Савковића, стр. 9. 10.

Вук Стефановић Караџић, од А. Сандића, стр. 25. 26. 27. 34. 35. 36. 42. 43. 44.

Стеван Немања, од Милана А. Јовановића, стр. 41. 42.

Јан Жишка, од С. Савковића, стр. 73. 74.

Павле Јосиф Шафарик, од А. Сандића, стр. 113. 114. 125. 126.

Доситије Обрадовић, од А. Сандића, стр. 169. 170. 186. 187. 188. 193. 194. 195. 201. 202. 203.

Видов-дан, од Милана А. Јовановића, стр. 185. 186.

Вође из херцеговачког устанка 1862, од Милана А. Јовановића, страна 209. 210. 211.

IV. ЗЕМЉЕПИС.

Света гора, од Мише Димитријевића, стр. 57. 58. 59.

Како се шире по земљи биљке и животиње, од С. Савковића, стр. 219. 220. 228. 229.

V. НАУКА О ВАСПИТАВАЊУ.

Како треба с децом поступати, да буду послушна, од Ф. Обернежевића, стр. 267. 268.

VI. ГОВОРНИШТВО.

Леон Гамбета, од С. Савковића, страна 225. 226.

Говор Милана Костића при произведењу за проту ст. бечејског, стр. 297.

Беседа протe земунског Вукадиновића, стр. 365. 366. 372. 373.

Беседа Ар. Варађанина, стр. 396. 397.

VII. НАУКА О ПРИРОДИ.

О човеку, од Стевана Недељковића, стр. 12. 13. 18. 19.

О биљкама од којих се добија хлеб, од С. Савковића, стр. 44. 45. 69. 70.

О овцама и овчјим болестима, од Јована Поповића Зубана. Стр. 45. 46.

О светлости, стр. 110.

Пловидба по ваздуху, од Ст. В. Поповића, стр. 141. 142. 143. 148. 149. 150.

Човек мења и савлађује природу, од С. Савковића, стр. 164. 165. 172. 172. 174.

Репата звезда, од Милана А. Јовановића, стр. 220. 221.

Камила или дева, од Св. Савковића, стр. 234. 235. 236.

Со у свакидањем животу, страна 236. 237. 238.

Тера баба козлиће, од А. Сандића, стр. 245. 246.

О гускама, стр. 246. 247. 262.

О жити, од С. Савковића, стр. 261. 262.

Опијум, од С. Савковића, стр. 270.

VIII. НАУКА О ЗДРАВЉУ

Здрав, чист ваздух, стр. 36.

О ваздуху, од М. Ј. Батуца, стр. 53. 54. 62. 63.

Богиње, од М. Ј. Батуца. Стр. 74. 75. 82. 83. 84.

Немојмо љубити мртваце. од С. Савковића, стр. 105. 106.

Како се ваља држати болеснику у богињама од дра Ђорђа Натомевића, стр. 106. 107.

Како се може сачувати од редње, особито од богиња, од дра Ђ. Натомевића, стр. 114. 115. 116. 122. 123.

Дечије болести, од дра Милана Јовановића, стр. 138. 139. 140. 163. 164.

О купању, стр. 166. 167. 174. 175. 182. 183. 215. 216. 221. 222. 223. 229. 230.

IX. ПРИВРЕДА И РАДИНОСТ.

Како да се поправи стање нашег сељачког света, од Павла Баришића. Стр. 51. 52. 53. 61. 62.

Како се може виноград сачувати од мрза? Од Бранка Николића, стр. 92. 93.

Свилоделство, од М. Бизумића, стр. 93.

Биљке као трговачка роба, стр. 100. 101. 102. 111. 112. 158.

Две три речи нашем земљораднику о пољском алату, од Павла Баришића, стр. 123. 124. 125.

Шта у опште треба знати о плугу, од Павла Баришића, стр. 133. 134.

Знат и наука, стр. 135. 136. 157. 158.

Штедљива домаћица, од С. Савковића, стр. 177. 178. 179. 197. 198.

Земљораднику о машинама за вршење, од Павла Баришића, стр. 181. 182.

Дрљача, од П. Баришића, стр. 198. 199.

Шећер, од Св. Савковића, стр. 205. 206. 211. 214. 215.

Како треба поступати с млатилом? Од Павла Баришића, стр. 206. 207.

Како Китајци поштују земљеделство и свиларство, од С. Савковића, стр. 268. 269.

Да ли се војка исплађује, од Ј. К. Б. Стр. 322. 323.

Је ли нашим радницима догорело до нока? Стр. 353. 354.

X. РАЗНИ ЧЛАНЦИ.

Нова година. „Гласа народа,“ од Свет. Савковића, стр. 1. 2.

Хајд'мо у Витлејем, од Милана А. Јовановића. Стр. 78. 79. 85. 86. 87. 94. 95.
Слике са светске изложбе у Бечу, од М. Ј. Багута, стр. 89. 90. 91. 99. 100.
Христос васкрсе! од Бранка Николића. Стр. 97. 98. 99.

Пријатељима својим и „Гласа Народа,“ од Панте Поповића, стр. 273. 274.
Нек се зна, како стојимо, стр. 289. 290.
Последица рђава свхатања, стр. 324.
Божји колачи, стр. 325. 326. 327.
Или — или, стр. 345. 346.
Шта је песник? Стр. 346. 347.
Фабрика за екстракт из меса говеђа, стр. 356. 357.

Шта се одкога искати може? Стр. 361. 362
У селу Н. од Ј. Јоцића, стр. 366. 367.
После кише јапунце, стр. 387. 388.
Једно писмо из Босне, стр. 398.
Пред благе дане, стр. 403. 404. 418. 419.
Христос се роди, стр. 417. 418.
Сапуна, па сапуна и опет сапуна од П...ка, стр. 419. 420. 421.

XI. ПРИПОВЕТКЕ.

Будалине Тале, Стр. 6. 7. 8
Са села, од Милана А. Јовановића, стр. 14. 15. 22. 23. 30. 31. 38. 39.
Понос Српкиње девојке, стр. 278. 294. 295. 310. 311. 317.
Баба-Настин квартир, стр. 373. 374. 375. 391. 392. 393. 399. 400. 401. 406. 407. 422. 423.

XII. ПЕСМЕ.

На велики петак, од Змај-Јована Јовановића, стр. 163.
Брижљива сестрица, од Змај-Јована Јовановића, стр. 133.
Вила, од Змај-Јована Јовановића, стр. 191. 192.
Примери песништва, стр. 354. 355. 356.

XIII. НАРОДНИ И ДРУГИ ЗАВОДИ.

Глас из народа, од Св. Савковића, ст. 29.
Наше народно позориште, од Св. Савковића. Стр. 49. 50.
Друштва што ватру гасе, стр. 305. 306. 314. 315. 321. 322. 330. 331. 338. 339.
Бачка епарх. скупштина, стр. 306. 307.
Устројство српског народног црквеног сабора, стр. 331. 332. 339. 340.
Српска учитељска школа у Сомбору, стр. 362. 363. 364. 370. 371. 389. 390. 398. 399.

Задруга за трговачке помагаче, стр. 364. 404. 405.

Српско народно позориште, стр. 388.
Отварање више девојачке школе у Новоме Саду, стр. 395. 396.

XIV. БЕЛЕНШКЕ.

Да се сачува арома у прженој кави, замрзнуте прозори да постану опет чисти и провидни, прље од каве, пророчанство из чаше црне каве стр. 14. — Сто година кромпиру. Стр. 43. — Кад ти се зноје руке, зец делија стр. 47. — Нешто о држању какарице, о веку људском према занимању, кад ти се зноје ноге, стр. 54. — Мраз и војке стр. 70. Када је најбоље траву косити? Стр. 71. Велике богиње и муве, отровне боје, пољски мишеви, противу бухача, стр. 77. Шта вреди једно тичје гњездо? Зашто су неки краставци горки, стр. 78. — Најбоље врсте купуса, најбољи спанаћ, рани краставци и тикве, лубенице и тикве најкрупније, најбољи кромпир, стр. 85. — Купус најкрупнији, против црви на кељу, летња ротевица и со, најбоље врсте грашка, да сачуваш стоку од муха, кад те чеља убоде, стр. 102. — Виноград и гној, мразом ухваћен расад, виноградски плуг, стр. 119. — Воће најкрупније, младице војке, кођење, стр. 127. — Вашице на лишћу, дивљи кестен као крма, дивљи кестен као сапун, стр. 143. — Горко млеко, бурмут, пуж као лек, чорба од пужева, стр. 151. — Пуж, окопавање, бубе швабе, стр. 158. 159. — Добра се музара познаје по репу, тврде шунке, треба ли краве на дан двапут или трипут мусти, стр. 230. — Ронаци или коњштак, стр. 231. — Гушчје перје, против обада и муха на животињи, ваши на нашим домаћим животињама, стр. 238. Ваши на живини, стр. 239. — Када ваља јабуке брати? Ретко модро млеко, голубови, стр. 255. Кисељак, кос или косовац, искуство, стр. 263. — Мирта, за које се време вари разно јело, ровита јаја, зелена боја у биља, стр. 271. — Јаја као храна, 277. — Клима, жижак из ране ишчистити, да се свиње боље ухране, стр. 293. — Вредност кукурузовине за пићу, кад се овца врти, да растераш мраве, стр. 310. — Чешање крава, кромпир за пићу, од зоља, зеље је боље семеном него расадом садити, стр. 317. — О зи-

мовању пчела, стр. 334. — Скупштина немачких и аустријских учитеља у Хали, стр. 335. — Др. Хаубнер, чувени марвени лекар, стр. 336. — Уш[на] лози, страна 242. — Чишћење кокошињака, средство против марвене куге, стр. 343. — Мува преноси отров од бедренице на људе и живину, стр. 350. — Како су кадгод таманили мишеве, мазио за чизме, хлебца за храну марви, стр. 358. — О измени семена, средство противу трулог задаја у шеници, стр. 367. — Коњска обућа, сиротињски сир, кључ од воде, важно за газдарице и куварке, стр. 373. — Кварење млека и пива, ликер од шипака, стр. 390. — Клијање семена, мушлица, јесење орање, поледница, страна 391. — Срећа ако буде истина, како се могу коњи из ватре избавити, побуђављено укувано воће, на што се даде стара артија употребити, неотрован папир за тамане мува, стр. 405. — Маст за амове, како се тамани вилина-коса, да млада дрва лепо и брзо расту, о гнојењу старих винограда, стр. 406. —

XV. СЛИКЕ.

Сан Краљевића Марка, стр. 1. — Свети Сава, стр. 9. — Срби у боју против Турака, стр. 20. 21. — Вук Стефановић Караџић, стр. 25. — Младо пастирче, стр. 37. — Стеван Немања, стр. 42. — Света гора, стр. 57. — Јан Жишка, стр. 73. — Слике са светске изложбе у Бечу, стр. 89. — Павле Јосиф Шафарик, стр. 113. — Брижљива сестрица, стр. 132. — Бошњак, стр. 149. — Воће из херцеговачког устанка, стр. 212. 213. — Леон Гамбета, стр. 225. — Тера баба козлиће, стр. 246. — Руска црква у Паризу, стр. 260. — Црногорка барјактарка, стр. 279. Добри пријатељи, стр. 293. — Још није зрело, стр. 309. — Змај-Јован Јовановић, стр. 329. — Босанка игра, стр. 333. — Ужичанка, стр. 357.

XVI. ЛИСТАК.

Шта бива по свету. Наши и страни крајеви. Од 2. до 26. броја писао је Бранко Николић, од 26. до 51. броја уредници.

XVII.

Разлициности, књижевне белешке, трговина и обртност, огласи.

ГЛАС НАРОДА.

ЛИСТ ЗА НАРОДНЕ СТВАРИ, ПРИВРЕДУ, ПОУКУ И ЗАБАВУ.

„Глас народа“ излази сваке недеље на табаку. — Цена му је на годину 3 фор., на осам месеци 2 фор., на четир месеца 1 фор. аустр. вредн. — Дописи се пишу уредништву а претплата и огласи администрацији „Гласа народа“ у Нови Сад. — Огласи наплаћују се од ретка оваких слова 5 нов. и 30 новчића за жиг сваки пут.

БРОЈ 52.

У НОВОМЕ САДУ, У НЕДЕЉУ 30. ДЕЦЕМБРА 1873.

ГОДИНА III.

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ

НА

ГЛАС НАРОДА

ЛИСТ ЗА ПОУКУ, ЗАБАВУ, ПРИВРЕДУ И ЗА НАРОДНЕ СТВАРИ.

Лист овај излази од нове године под уредништвом Владана Арсенијевића, а стално ће на њему радити: Ђорђе Натошевић, извештач школски и ови гимназијски професори: Светозар Савковић, Бранко Николић, Милан Јовановић и Стеван Недељковић.

Цена му је:

На целу годину:	3 ф.
На осам месеци:	2 „
На четир месеца:	1 „

Ко скупи десет претплатника добија један примерак листа забадава или може једнајсти део скупиљених новаца себи задржати.

На вересију нећемо листа никоме давати.

Новци нека се шаљу на Арсу Пајевића, деловођу народне штампарије у Н. Саду.

Уздамо се у све пријатеље народног напретка, да ће се за овај лист својски узети, те га што више у народу, коме је управо на њен, раширити.

Издаваоци „Гласа Народа“.

ДУЖНИЦИМА „ГЛАС НАРОДА.“

Издавалачка дружина сарадника „Глас Народа“ издавајући овај лист у години 1873 старала се била да лист буде оно што је и био досада — својим читаоцима на поуку и забаву.

„Глас Народа“ стекао је у току ове године преко 700 претплатника и као што ије било ван штампе и експедиције никаква знатнија трошења око листа, овај број претплатника подмирио би све трошкове

листа — да није дерне вересије. Та вересија износи у наших претплатника толику своту, колико је издавалачка дружина дужна за штампање листа. А та свота није мала, јерудара у неколико стотина фор.

Ми молимо дакле последњи пут свесвоје дужнике да, кад добију рачуне, за 14 дана дуг свој подмире — јер иначе ми који смо на листу бесплатно радили, морали би одкидати од своје друге зараде, те доплаћивати мањак, што је било нехатом било нехотице заостао у претплатника.

У име родољубља не може се од српских писаца још и то захтевати, да из свога цена плаћају за штампање својих умних производа.

Дуг нека се пише на име Др. Милана Јовановића у Нови Сад.

ИЗДАВАЛАЧКА ДРУЖИНА
„Гл. Народа“ за год. 1873.

ОПРОШТАЈ УРЕДНИКОВ.

Пре годину дана примио сам поверењем издавалачке дружине сарадина бесплатно уређивање. Гл. Народа“ за год. 1873. На измаку прошле године смањило се број претплатника листу толико, да не би могао био излазити у год 1873 када би, као што је било прве две године, и уредник и сарадини и администрација листа примали ма и најмање новчане награде за своје труде око излажења листа. У години 1873 сведени су били трошкови листа ли на подмирење штампе и разашивање листа и само тим начином могао је излазити „Гл. Народа“ у год. 1873.

Одступајући од уредништва листа, пријатна ми је дужност, да захвалим свој оној г. сарадинима, који су својим умним прилозима помогли да лист може, остав веран своме програму, ширити просвету у нашем народу. Да је већи број наших писаца посветио ма и најмању ленту свога знања и умења цели листа у овоме листу, несумњиво да би лист наш био и богатији и разноврснији садржајем. Овако дадосмо

оно што имасмо и што могосмо. Докле год над ерпским листовима буде висила вересија као дамоклов меч, докле ниједан наш лист неће моћи да стече сталних хонорираних сарадина, него ће се на њему радити из родољубља, како кад ко доспе од послова од којих живи. Дочим у нас у данашње време сваки рад тражи своје наплате, једино су ерпски писци упућени да раде без икаква изгледа на наплату за свој умни труд, још ко томе не ретко да из онога, што с друге стране заслужи, да доплаћују за штампу и растуривање својих умних производа. Ова у свакој другој књижевности безпримерна околност спрема скорашњи гроб свакој нашој новинарској радњи.

Да није било међу пријатељима народне просвете а наиме међу народ. учитељима ревносних скупљача претплатника на „Гл. Народа“, по тешком времену, у коме нам је лист излазио, давно би морао престати, те би они слојеви народа, који не читају друге листове, остали и без ово мало поуке и забаве. Тим ревносним пријатељима „Гл. Народа“ изричемо нашу најдубљу захвалност.

Да се неби казало, е је наша народна интелигенција малаксала у ширењу просвете у народу, селопила се нова дружина која ће „Гл. Народа“ издавати у год. 1874.

Праштајући се са сарадинама и потпомагачима „Гл. Народа“ молимо, их да и у години што долази припомогну издавање листа ваке умним приловима тако и ревносним скупљањем претплатника.

Лист као што је „Гл. Народа“ требао би да је добро дошао у свакој ерпској кући, којој је стало да у пријатном облику црпи из њега сваковремену поуку.

Још једном изричем своју најусрднију захвалу свима онима, који су ма којим начином за мога уредништва били листу на подпору и молим их да те родољубиве подпоре не одреку листу и у год 1874.

У Новом Саду о Божићу. Стеван В. Поповић.

1 8 7 3.

Још који дан на ћемо упливати у нову годину, годину, па на измаку старе, адет је да се осврнемо што смо добра у њојзи запамтили.

Највеће је добро човеку што му у грудима живи над, да ће бити боље. С том надом ступилисмо у ову годину а тај нас нада згрева ево на прагу нове год.

Није нам посао да овде рачунамо шта ће је ова пролазећа година донела осталом свету. Ми смо сувише заузети с нама самима а да би се могли обавирати на туђе невоље.

Нас који живимо под угарском круном, задесила је са осталим нашим суграђанима велика невоља, да велика није постигнула добар плод од трудова својих. Омахнула нас је година, те нас је неродицом вргнула у натраг, натоварила нам на врат велике терете. Услед вртоглавих радња убијено је у нашој земљи поверење, новац је постао редак и оскудан, те је за-

пела радња и промет у трговца и занатлије. Где сељаку, занатлији и трговцу не иду послови од руке, ту онда скромраче сви други, који живе од своје привреде.

Уз ту општу невољу нису нас поштедиле ни болештине. Беснила је у нашој домовини колера те је потаманила више него 120 хиљада душа. Беснила је и ангина — гуштер те је подавила особито силну децу и омладину. Од тих болештина страдао је и наш народ доста јако.

И ова година није донела поспешно решење нашег црквено-народног питања у овим крајевима, те је радња на том пољу услед нерешених спорних питања, неуведених нових установа, била свршава и жалова.

Српство које стеће под турском јармом живело је ове године тешке дане. Зулум насилника и отмицара пригонио је многе јаднике да оставе своје рођено отчизште, те да спасу главу своју бегством у суседне земље.

У Србији су откривене многе злоупотребе са јавним имањем, нанешена је осетљива штета народу. Ускупштини земаљској појавио се на радост бољи дух, који ће земљу и установе у њојзи да преустроји у бољем и слободнијем правцу.

Не снада у позив овога листа да промотра политичко стање нашега народа по крајевима где живи.

У опште увевши у привреди тешко да је могуће обележити који момент, из кога би се могло судити да смо напредовала. Где је привреда утрнула, ту је и друштвени живот зачмао.

На неким местима прелази тај друштвени живот у опасан трудеж, тим опаснија, што захвата слој народа, који је до сада од њега био поштеђен.

Међу друштвеним пороцима један је од најубитачнији картање, ако оно постане заразом. Тај порок је у мушкој половини нашег народа јако распростра.

Сада се почело ширити каозараза по ерпском женском свету. По Новом Саду, Сентомашу, Бечеју и другим ерпским местима постоје већ редовна карташки клубови Српкиња. Ако та зараза пође даље, грози велика опасност нашем породичном животу. Кеџ и коџа отуниће у Српкиње чувство према позиву матере и домаћице. Нашој небризи око образовања женскога света, нашем нехату да нашим Српкињама дамо лепу и племениту забаву — картање наших матера, љуба и сестара је ужасна напомена, да женска природа код нема прилике да се остварује у лепом и корисном правцу, избија силовито у страст, која је на човеку ружна а на жени ужасна.

Са ових непријатних слика бацимо поглед на тамну будућност. Над је што човека држи и крени те траје у борби живота. Но мимо то ваља нам у ово доба још снажније оруже а то је и остаје вазда у раду и штедњи.

Радио сваки у својој струци по својој позиву неуморно а будимо штедљиви и чуварни у потрошку

своје зараде. Нико не зна да ли иза ових црних дана не иду још црњи и гори. Не будимо малодушни и не изгледајмо помоћи од другог. Уздајмо се у себе и помажимо се сами — то је најбоља и најтемељнија помоћ.

Користимо се искуством својим у пролазећој години, да би у настајућој умели да одолемо незгодама и невољама, које нас могу да снају.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

СИСАК 23. дек. 1873. (Шипуш и друг.) Шеница све једнако без живахног односа, те се цене само зато одржавају, што је залиха врло умерена.

Потиска шеница 32 фунте по 7 ф. 60—70 н.

Панчевачка по 7 ф. 5—10 нов. на 86 фунти.

Србска пак по 7 ф. 15 нов. дол-цента.

Кукуруз је под узтезања купаца ценом натраг пошао и држи се стара банатска роба по 4 фор, 70—75 н, а нова по 4 ф. 50 нов. на 86 фун. Босанске је продано 1000 вагана по 5 фор. 25—30 н. на 86 фун.

ПЕШТА 27 дек. Промет слаб, јер је и довоз и понуда слаба. Бележено није ништа.

Уванц шеница за пролеће 8 ф. 15 н. — 8 ф. 20 н.

Зоб за пролеће 2 ф. 24 н.

Кукуруз за мај-јуни 4 ф. 97½ н.

ПОДЛИСТАК.

И О П Е Т . . . *)

И опет једна година
И опет један роб,
И још ће можда стотина,
И не ће дати бог!

Седимо тако за чашом,
Седимо тако ми,
Ал' празни стоје пред нама
Пехари лакоми.

Та нема вина у њима,
Ни нива опора,
Ал' срца су нам прецупа
Жалости, окура.

„Па зар се тако истопа?
Ох, боже, шта ћемо!“
Из пуна срца чисто би?
Да сузе плачемо.

И опет стаде уздисај
И речи стадоше,
Ко да нам пуге вериге на
На уста надоше.

Кад и кад зуби ширине ко
Од тешке невоље,
Е'о да би роцке вериге
Да зуби прекоље.

*) Из књиге „Песме Лазе Костића“.

Дружина није зборила —

Ни једна речица,
На столу је догорела
Воштана свећица.

Догорела је свећа већ
И у њој вуница,
Светлуцајућ' се расцветала
Ко мала круница.

Усек'о бих је, ал већ сад
И како јој је крај,
Да видим, како круна сја,
А гине пламен тај.

Та немож' круна за дуго,
Што сатире свој жар,
Што хоће да јој пламен мре,
А да је држи гар.

Ох! Ал већ опет година
И опет једна доб,
И туђег још господина
Господски слуша роб.

Лаза Костић.

ИЗ КЊИЖАРЕ.

Отачественица. Спомоћна књига за учење отачаственог и општег земљописа, српске и отачаствене повеснице у српским народним школама. Свеска прва отачаствени и општи земљопис. По најновијим и најбољим изворима написао Никола Ђ. Вукађевић управитељ сомб. учит. школе и члан народног школског савета. Панчево 1873. Накладом књижаре браће Јовановића и Павловића 8. Стр. 124. Цена 45 нов.

Наш вредан писац школских и учитељских књига г. Никола Ђ. Вукађевић обогатио је и овом својом књигом нашу љуту оскудну књижевност школску и пружио је срп. народ учитељима у руку књигу, којом ће се моћи ваљано служити у предавању отачаственог и општег земљописа с особитим погледом на оне крајеве у којима станује наш народ. Помоћу ове књиге моћиће учитељи склопити себи ваљане географске карактерне слике, те предавати деци земљопис занимљиво.

Мимо школску употребу читаће и старо младо ову књигу, јер је доиставештачки испреплетана цртама из наше повеснице.

Извод из граматике старогa словенског језика. Својим ученицима саставио Јован Живановић. У Новом Саду. Српска народна задружна штампарија 1873 8. стр. 48
 Цена 40 нов. Ова књига добро је дошла нашим гимназијама, учит. школама и богословијама за учевну књигу, из које ће се ученици упознати са правим облицима старогa словенског језика, који је сасвим другачији но што је у нашим порученим цркв. књигама.

РАЗНО.

Пропаст света. Ових дана држао је научењак Фалб у Бечу у трговачкој академији предавање и разлагао је у њему све што би могло да учини да свет пропадне. Они који су пророковали да ће свет пропасти, узимали су обично св. писмо за основу свога прорицања. Славни Нострадамус је прорицао да ће свет онда пропасти кад Ђурђев дан падне на велики петак. Марков дан да Ускрс а св. Јован на Брашанчево — а то би било год. 1886. Предавач је затим говорио о појединим догађајима, који би могли да проузроче пропаст света и. пр. кад би се земља приближила сунцу, месец приближио земљи те би се море разлило из својих корита а осовина земље померила свој положај, и напокон кад би се сунце угасило. Земља би напрасно дошла у опасност, кад би се сударила са каквом кометом или кад би на сунцу настале ерупције водика, или кад би се земља распрснула. Затим је говорио колико је све ово што је навео вероватно. Приближивање земље и планета сунцу зависи од промене времена њиховог колутовања. Има доказ за то да колутовање планета биве све краће. Многи метеори који ударају на планете заустављају летиву снагу, гравитација силније утиче. Отуда се планете све то већма приближују сунцу, па ће напоследку упасти у сунце. Земља не прети опасност од приближавања месеца, јер је то само повремено, али ако би се сунце угасило, температура би спала те би на скоро угинуо на земљи сав органски живот.

Сунце отуд гори што се само стеже и свакако ће доћи време кад ће и сунце охладнети т. ј. угасити се.

Ова промена сунца иде врло споро и познаће се по томе што ће сунчеви зраци променути боју, и што ће сунчеве прље јасније изићи на видик. Велика опасност прети земљи онда ако би се сударила са једном од оних девет репнатих звезда што јој просецају њезин пут. Бијела репача (комет) просеца земљин пут 27 нов. 1887, а леонидива репача 13 нов. 1899, али је слаб изглед да ће се ови комети сударити са нашом земљом. Даље чини се да су велике ерупције во ика на сунцу биле па и прошле а и земљина је кора већ толико дебела, да може да одоле навали усилјане течности у својој утроби, те тако се немамо ни тога бојати. Кад би се сва небесна тела распленила у једно тело у једноу праматлу, то би се свет морао почети изнова да ствара и пропаст света не би ништа друго била до постанак новогa света.

ШТА БИВА ПО СВЕТУ.

у Новом Саду је варошка канетанија трећи дан божића тражила да узати књигу „Zur Lösung der serb. Kirchenfrage Von einem gewes. Congressmitgliede Budapest 1873. (К решењу

српског цркв. питања. Од једног бив члана сабора. У Будимпешти 1873 Чује се да је узачепо до 30 комада те књиге. Узачепо је наредио варошки жулан Флат,

— у Шпанији је маршал Серано са војском претео државну власт, растерао је народну скупштину. Славни републиканац Е. Кастелар одступио је од владе.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Од „Читанке за народ“ изашла је из штампе 3-ћа свеска

КАКО ВАЂА ЂУБРИТИ

по Е. КЕНЕШЕЈУ

посрбио Ст. В. Поповић.

Књига је намењена српским економима, велика је 4½ табака и стоји 20 нов. Скупштељи 11 по комад Наручује се за готово или per Post Nachnahme у **Ст. В. Поповића,** шк. резервета у Н. Саду.

О светом Сави идуће год. изићи ће из штампе

„ИСТОРИЈА ЦРКВЕ СРПСКЕ“

коју је написао прота Никола Беговић. Цена је књизи само 30 н. а изнеће око 6 штампаних табака.

Ко жели имати ову књигу нека се што пре јави или у Карловац самоме писцу, или у Н. Саду „Српској народној задружној штампарији“, где је и књига под штампом.

ПОЗИВ

НА

ДВЕ ИГРАНКЕ

У КОРИСТ

СРП. НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

у Новом Саду.

Да би се нашем позоришту колико толико помогло у овим тешким временима, склопио се у Новом Саду одбор, који је наунио приредити две игранке у корист нашем позоришту. Одбор ће се постарати и све учинити штогод узможе, да прибави поштованој публици лепу и пријатну забаву, а тако исто нада се од поштоване публике, да ће и она радо прихватити прилику, да поред свог живања учини добро и корисно дело.

Прва ће игранка бити у суботу 12. (24.) јануара 1874.

Улазница је 1 фор. а. вр. од особе, а о дану игранке 1 ф. 50 н. а. вр.

Распродају улазница примили су из љубави према народном позоришту гг. Светозар Крестић, Доса Поповић, Јоца Поповић, Ђока М. Поповић, Никола Јефтић, и Лаза Стојковић.

Одбор за приређивање игранака

ВЛАСНИК „ЗАДРУГА ЗА СРПСКУ НАРОДНУ ШТАМПАРИЈУ“. — УРЕДНИК: **Стеван В. Поповић.**

Српска народна задружна штампарија у Новом Саду 1873.

